

Κύπρος στο Επίκεντρο – Ετήσιος Προγραμματισμός 2024 – Ομιλία του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκου Χριστοδουλίδη

Σας ευχαριστώ θερμά για την παρουσία σας απόψε εδώ και σας καλωσορίζω όλους, βασικούς θεσμικούς συνεργάτες και πολύτιμους εταίρους στην υλοποίηση του Προγράμματος Διακυβέρνησης.

Στις πολιτικές του Προγράμματος Διακυβέρνησής μου είχα περιλάβει «την ετήσια παρουσίαση του νομοθετικού προγράμματος που προτίθεται να προωθήσει η εκτελεστική εξουσία. Απόψε θεσμοθετείται η εν λόγω διαδικασία, συμβάλλοντας καταλυτικά στη διάφανη και έγκαιρη επικοινωνία των όσων η Κυβέρνηση προγραμματίζει και θέτει σε τροχιά υλοποίησης. Η επιλογή της χρονικής στιγμής είναι ασφαλώς ουσιαστική. Στην έναρξη του έτους ενημερώνουμε την κοινωνία, τα μέλη της νομοθετικής εξουσίας, τους εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων και των παραγωγικών δυνάμεων για τις βασικές μας προτεραιότητες για το 2024. Εξάλλου, αυτή η μεγάλη προσπάθεια μάς χρειάζεται όλους και όλες, γνώστες και κοινωνούς ενός κοινού οράματος, για να πάρουμε τη χώρα μας ακόμη πιο μπροστά, μεθοδικά, συλλογικά, συντονισμένα.

Τη χρονιά που μας πέρασε η Κυβέρνηση έθεσε τις βάσεις και εργάστηκε με προσήλωση και συγκεκριμένο σχεδιασμό, ώστε να προκύψουν αποτελέσματα σε όλους τους τομείς πολιτικής. Ταυτόχρονα, επιλύσαμε και τροχοδρομήσαμε λύσεις σε χρόνια ζητήματα. Εκτενής απολογισμός θα γίνει στις 4 Μαρτίου με τη συμπλήρωση ενός έτους διακυβέρνησης.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός της Κυβέρνησης τόσο για το 2024 αλλά και για τα επόμενα χρόνια εδράζεται σε ένα σύνολο στοχευμένων προτεραιοτήτων και εκσυγχρονιστικών μεταρρυθμίσεων:

Πρώτον, στη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών, μέσα από την πάταξη της γραφειοκρατίας, την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού, την αντιμετώπιση χρόνιων προβλημάτων, όπως το μεταναστευτικό και το κυκλοφοριακό.

Δεύτερον, στη διασφάλιση μιας ισχυρής και ανθεκτικής οικονομίας.

Τρίτον, στην ανάγκη να θέσουμε τα θεμέλια για ένα καλύτερο αύριο με την εκπαίδευση και την υγεία στο επίκεντρο των προσπαθειών μας.

Τέταρτον, στην πράσινη μετάβαση.

Πέμπτο, στον εκσυγχρονισμό και την ανασύνταξη του κράτους, μέσα από την ενδυνάμωση των θεσμών.

Και, έκτο, στο να καταστεί η Κύπρος ένας ισχυρός εταίρος τόσο στην ΕΕ όσο και στην ευρύτερη περιοχή.

Ακρογωνιαίος λίθος όλων των πολιτικών και δράσεων μας δεν είναι άλλος, φυσικά, από την επίλυση του κυπριακού προβλήματος και την επανένωση της πατρίδας μας, που θα αποτελέσει και καταλύτη για την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της χώρας.

Από την πρώτη μέρα αναφέρθηκα στην ανάγκη να εργαστούμε, έτσι ώστε η ποιότητα της ζωής του κάθε Κύπριου πολίτη να γίνει καλύτερη.

Επιτρέψτε μου να ξεκινήσω με τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της χώρας, ως μέσο δημιουργίας ενός σύγχρονου, αποδοτικού και φιλικού προς τον πολίτη κράτους, όχι ως μια αφηρημένη έννοια, αλλά μια οριζόντια δράση που αφορά ολόκληρη την κοινωνία μας.

Εντός του 2024 δημιουργούμε τον Ψηφιακό Πολίτη. Ο ψηφιακός πολίτης θα είναι μια εφαρμογή που θα αποτελέσει το κεντρικό σημείο αναφοράς για τον κάθε ένα και την καθημία από εμάς, πάνω στην οποία θα κτίσουμε σταδιακά όλο το φάσμα των ψηφιακών υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη. Αρχή γίνεται με την Ηλεκτρονική Υπογραφή και την Ηλεκτρονική Ταυτότητα. Εντός του έτους, αξιοποιώντας την εφαρμογή του Ψηφιακού Πολίτη, θα υπογράψουμε ηλεκτρονικά αιτήσεις για επιδόματα ή/και έκδοση επίσημων εγγράφων, τα οποία θα αποστέλλονται ηλεκτρονικά στις αρμόδιες Υπηρεσίες του κράτους, χωρίς την ανάγκη της όποιας φυσικής παρουσίας. Ταυτόχρονα, θα ψηφιοποιηθούν επίσημα έγγραφα, όπως η άδεια οδήγησης, η βιομετρική ταυτότητα και το έγγραφο καταλληλότητας οχήματος και θα χρησιμοποιούνται μέσω της εφαρμογής του Ψηφιακού Πολίτη. Η υλοποίηση της εν λόγω δράσης θα προσφέρει και στις επιχειρήσεις μας τη δυνατότητα να αναπτύξουν περαιτέρω την ηλεκτρονική σχέση με τους πελάτες τους.

Στην υλοποίηση των δράσεων μας για μετάβαση στη νέα ψηφιακή εποχή αξιοποιούμε τον επιχειρηματικό κόσμο στον τομέα της Πληροφορικής και Τεχνολογίας, καθώς επίσης τη μεταφορά τεχνογνωσίας μέσω του επικαιροποιημένου Μνημονίου Συνεργασίας με την Ελλάδα, ακριβώς για να κερδίσουμε πολύτιμο χρόνο.

Το 2024 επεκτείνουμε και το ψηφιακό σύστημα «ΙΠΠΟΔΑΜΟΣ» του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ώστε να καλύπτει όλο το φάσμα αδειοδότησης, μειώνοντας σημαντικά τη γραφειοκρατία. Την ίδια στιγμή αναθεωρούμε το σύστημα πολεοδομικής αδειοδότησης, απλοποιώντας τις σχετικές διαδικασίες και μειώνοντας τον απαιτούμενο χρόνο αδειοδότησης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο έχει ήδη ξεκινήσει η εφαρμογή 22 συγκεκριμένων δράσεων με ορίζοντα υλοποίησης τον Ιούνιο του 2024, με σημαντικότερη την εξασφάλιση πλέον πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής για οικιστικές αναπτύξεις μικρής κλίμακας, με μια νέα ταχύτερη διαδικασία, μέσω της συμμετοχής των ιδιωτών μελετητών.

Η καταπολέμηση της γραφειοκρατίας περιλαμβάνει φυσικά και το μεγάλο στοίχημα της γρήγορης και έγκαιρης καταβολής όλων των επιδομάτων. Σε συνέχεια της καταβολής της θεσμοθετημένης σύνταξης σε ένα μόνο μήνα, εντός του 2024 προχωρούμε με τις παροχές και τα επιδόματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αρχίζοντας από το επίδομα τοκετού να καταβάλλονται εντός 30 ημερών. Την ίδια στιγμή, σε συνέχεια του εξορθολογισμού του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος μέσω του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης όλων των σχετικών διαδικασιών, όλες οι αιτήσεις θα εξετάζονται πλέον μέσα σε 60 μέρες.

Με στόχο τη στήριξη των νεαρών ζευγαριών, ανακοινώνω επίσης απόψε την άμεση προώθηση σχετικού νομοσχεδίου για την αύξηση της άδειας μητρότητας από 18 σε 22 εβδομάδες, ενώ την ίδια στιγμή μελετούμε και τη διεύρυνση της γονικής άδειας.

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ως πολιτεία οφείλουμε να κάνουμε σαφώς περισσότερα για την Τρίτη Ηλικία στον τόπο μας. Με σεβασμό απέναντι στους ηλικιωμένους μας, προκηρύσσουμε φέτος, για πρώτη φορά, Σχέδιο Επιδότησης Διαμονής σε Στέγες Φιλοξενίας Ηλικιωμένων.

Εντός του 2024 ολοκληρώνουμε και τη νέα, σύγχρονη νομοθεσία για τα άτομα με αναπηρίες, μέσω της οποίας ρυθμίζονται συνολικά ζητήματα κοινωνικής συμπερίληψης, αποκατάστασης και συμμετοχής, καθώς επίσης ζητήματα κοινωνικών παροχών και υπηρεσιών. Ταυτόχρονα, εφαρμόζουμε, μετά από την ψήφισή της, τη νομοθεσία για τη ρητορική μίσους μέσω του διαδικτύου. Το 2024 διευρύνουμε επίσης παγκύπρια πλέον τον πετυχημένο θεσμό του «Κοινωνικού Λειτουργού της Γειτονιάς».

Έχοντας πάντα στο επίκεντρο το συμφέρον του παιδιού, εντός του 2024 προχωρούμε μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων σε εκσυγχρονισμό των διαδικασιών υιοθεσίας, όπως επίσης και αναδοχής παιδιών, τα οποία βρίσκονται υπό τη φροντίδα του κράτους.

Στον τομέα της Ψυχικής Υγείας, ολοκληρώνουμε το 2024 την Εθνική Στρατηγική, καθώς και την πρώτη φάση του νέου Κέντρου Ψυχικής Υγείας, αντιμετωπίζοντας για πρώτη φορά το θέμα μέσα από μια ολιστική προσέγγιση.

Για την αντιμετώπιση της μεγάλης πρόκλησης εξασφάλισης στέγης εφαρμόζουμε τη νέα πολιτική για προσιτή στέγη, όπου με δράσεις ύψους 77 εκατ. ευρώ φιλοδοξούμε να δώσουμε λύσεις στο υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα των νέων μας. Αυξάνουμε την παραγωγή και διάθεση «προσιτής στέγης» προς όφελος και της μεσαίας τάξης, ειδικότερα μέσω των καινοτόμων μέτρων «ενοικιάζω και αναβαθμίζω» και «built to rent», τα οποία τίθενται σε εφαρμογή την Άνοιξη.

Τον Μάρτιο του 2024 καταθέτουμε επίσης στη Βουλή νέο νομοθετικό πλαίσιο για ενίσχυση της διαφάνειας, της ισονομίας και της αξιοκρατίας σε σχέση με τη διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών, στο οποίο προβλέπονται, μεταξύ άλλων, νέες διαδικασίες μέσω μοριοδότησης και πλειστηριασμών.

Θα ήθελα τώρα να αναφερθώ στο Μεταναστευτικό. Η πολιτική που εφαρμόζουμε τους τελευταίους 11 μήνες, ώστε η πατρίδα μας να μη θεωρείται πλέον ελκυστικός προορισμός, ήδη αποδίδει. Η χώρα μας κατατάσσεται σήμερα πρώτη σε ποσοστό αναχωρήσεων, με το σχετικό ποσοστό να έχει αυξηθεί κατά 66% σε σύγκριση με το 2022.

Το 2024 επικεντρωνόμαστε συγκεκριμένα:

στην εξέταση των αιτήσεων εντός 30 ημερών,

στην ενίσχυση, με ανθρώπινο δυναμικό, του τομέα επιστροφών,

στην άμεση αποκοπή επιδομάτων - εκεί και όπου φυσικά η αίτηση έχει απορριφθεί,

και στη λειτουργία του Υφυπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Εντός του 2024 προωθούμε επίσης την περαιτέρω αυστηροποίηση των προβλεπόμενων ποινών για αδικήματα διακίνησης παράτυπων μεταναστών με υποβολή σχετικού νομοσχεδίου στη Βουλή, συστήνουμε ειδικό κλιμάκιο στην Αστυνομία για πιο αποτελεσματική καταπολέμηση των κυκλωμάτων διακίνησης, προωθούμε στα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών κρατών την καταβολή επιδομάτων αιτητών ασύλου μέσω προπληρωμένης κάρτας, έτσι ώστε να αξιοποιούνται αποκλειστικά για την κάλυψη αναγκών διαβίωσης και ενισχύουμε την προσπάθειά μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο με άλλα ομονοούντα κράτη μέλη για επαναξιολόγηση του καθεστώτος συγκεκριμένων περιοχών στη Συρία και χαρακτηρισμό τους ως ασφαλών για επαναπατρισμό.

Σε σχέση με το Κυκλοφοριακό, που ταλαιπωρεί καθημερινά όλους μας, σήμερα υπάρχουν στους δρόμους μας 750.000 οχήματα, αριθμός που προβλέπεται να αυξηθεί σε 800.000 μέχρι το 2030. Σε συνέχεια του πιλοτικού έργου «Pame Express» και των πολύ ενθαρρυντικών αποτελεσμάτων -αφαιρούνται περίπου 400 οχήματα την ημέρα από το οδικό δίκτυο της Λευκωσίας - προχωρούμε το 2024 με τη δημιουργία νέων χώρων «Park and Ride» και ειδικών διαδρομών «Pame Express», σε πρώτη φάση, σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα. Ταυτόχρονα, μέσα στο 2024 ολοκληρώνουμε την εγκατάσταση 300 νέων στεγάστρων και στάσεων για τα λεωφορεία και τη δημιουργία ειδικών λωρίδων για ποδήλατα και λεωφορεία.

Η διασφάλιση μιας ισχυρής οικονομίας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση δράσεων που θα οδηγήσουν στη βελτίωση της ζωής των πολιτών.

Η οικονομική μας πολιτική βασίζεται στο τρίπτυχο: δημοσιονομική υπευθυνότητα, χρηματοπιστωτική σταθερότητα και τολμηρές μεταρρυθμίσεις, αξιοποιώντας τη σημαντική δουλειά που έγινε τα προηγούμενα χρόνια. Πυξίδα στην προσπάθειά μας αποτελεί το Όραμα 2035, με στόχο, ναι, η χώρα μας να καταστεί ιδανικός τόπος για να εργάζεται, να ζει και να αναπτύσσεται επιχειρηματικά ο καθένας.

Γνωρίζω πολύ καλά ότι η ακρίβεια, παρόλο που ο πληθωρισμός έχει μειωθεί αισθητά σε σχέση και με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί βασικό πρόβλημα των νοικοκυριών μας και η αντιμετώπισή της βρίσκεται ψηλά στις προτεραιότητές μας. Ακριβώς μέσα σε αυτό το πλαίσιο, τον περασμένο Οκτώβριο ανακοινώσαμε ένα πακέτο άμεσων και μεσοπρόθεσμων μέτρων ύψους 196 εκατ. ευρώ για στήριξη της κυπριακής κοινωνίας. Εντός του 2024

συνεχίζουμε πάντα με στοχευμένα μέτρα και δράσεις, καθώς επίσης στενή παρακολούθηση της αγοράς για αποφυγή των όποιων φαινομένων αισχροκέρδειας. Εντός του έτους τίθεται σε εφαρμογή η πλατφόρμα e-kalathi, ενώ προωθείται και νομοσχέδιο, το οποίο θα καθορίζει ανώτερη τιμή για συγκεκριμένα προϊόντα.

Είμαστε αισιόδοξοι για την πορεία της οικονομίας της χώρας. Οι θετικές επιδόσεις επιβεβαιώνονται και από τις διαδοχικές αναβαθμίσεις των Οίκων Αξιολόγησης, που μας κατατάσσουν πλέον όλοι σε επενδυτική βαθμίδα. Οι αποφάσεις τους συνιστούν επιβράβευση της υπεύθυνης και μακριά από λαϊκισμούς οικονομικής πολιτικής και αποτελούν ψήφο εμπιστοσύνης για τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς. Σε καμία, όμως, περίπτωση δεν εφησυχάζουμε.

Μέσα από αυτή την υπεύθυνη προσέγγιση καταρτίσαμε τον πρώτο προϋπολογισμό της Κυβέρνησης για το 2024. Έναν προϋπολογισμό ευρείας κοινοβουλευτικής αποδοχής - και εδώ θα ήθελα να ευχαριστήσω για ακόμη μια φορά τις πολιτικές δυνάμεις - αντιπροσωπευτικό των πολιτικών μας προτεραιοτήτων. Πλεονασματικό, αναπτυξιακό, επικεντρωμένο στις μεταρρυθμίσεις, τη δημοσιονομική ισορροπία και φυσικά την κοινωνική δικαιοσύνη.

Ένα ισχυρό πρωτογενές πλεόνασμα για την περίοδο 2024 - 2026, σημαντικά υψηλότερο από τον μεσοπρόθεσμο στόχο πρωτογενούς πλεονάσματος 3% του ΑΕΠ, αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την υλοποίηση των πολιτικών μας και είναι πλήρως ευθυγραμμισμένο με τους νέους δημοσιονομικούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσον αφορά το δημόσιο χρέος, ο στόχος μας για το 2024 είναι να μειωθεί στο 72,5% του ΑΕΠ με βασική επιδίωξη τη μείωση στο 60% το 2026. Καθοριστικής σημασίας για επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων είναι η συνεχής παρακολούθηση υλοποίησης του Προϋπολογισμού, αλλά και η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, με έμφαση στην υλοποίηση των έργων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στόχος μας για το 2024 είναι να προωθηθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά την ολοκλήρωση φυσικά των σχετικών προαπαιτούμενων, στο 4ο και 5ο αίτημα πληρωμής, για εξασφάλιση ποσού ύψους 200 εκατ. ευρώ. Για την επιτυχή ολοκλήρωση ορισμένων από τα εκκρεμούντα ορόσημα προσβλέπω φυσικά στη συνεργασία της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Το 2024, και προς αντιμετώπιση μιας χρόνιας στρέβλωσης, αναθέτουμε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο την εκπόνηση μελέτης για εξορθολογισμό του κρατικού μισθολογίου, βάσει διεθνών και ευρωπαϊκών προτύπων. Την ίδια στιγμή, εντός του πρώτου εξαμήνου προχωρούμε με εξοικονομήσεις κρατικών δαπανών, έτσι ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη δυνατότητα για αναπτυξιακές δράσεις.

Το 2023 ενεργοποιήσαμε το Εθνικό Ταμείο Αλληλεγγύης, μέσω της λειτουργίας ειδικής πλατφόρμας και διπλασιάσαμε την ετήσια χορηγία προς το Ταμείο στα 50 εκατ. ευρώ. Πέντε χρόνια μετά τη σύστασή του, εντός του 2024, ολοκληρώνεται η υποβολή των ηλεκτρονικών αιτήσεων με στόχο την αξιολόγηση αποζημιώσεων από το Ταμείο.

Παράλληλα, μετά από εντατικές προσπάθειες, και σε συνεργασία με τη νομοθετική εξουσία για ολιστική αντιμετώπιση του ζητήματος της διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, επιλύθηκε σε δέκα μήνες ακόμη ένα θέμα που εκκρεμούσε για χρόνια. Στο αμέσως επόμενο διάστημα προχωρούμε με τον διορισμό Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, με διευρυμένες πλέον αρμοδιότητες, ενισχύοντας το δίκτυο προστασίας των ευάλωτων δανειοληπτών και την προσπάθεια για μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Οι συνεχείς και τολμηρές μεταρρυθμίσεις αποτελούν προϋπόθεση για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας.

Στο πλαίσιο των φιλόδοξων μεταρρυθμίσεων θέτουμε ως προτεραιότητα τη φορολογική μεταρρύθμιση της χώρας μας. Εντός του 2024 παρουσιάζουμε, σε πρώτη φάση, τις προτάσεις μας για την πράσινη φορολόγηση, η οποία θα είναι δημοσιονομικά ουδέτερη. Δηλαδή τα έσοδα που θα προκύψουν θα αξιοποιηθούν για αντισταθμιστικά μέτρα προς άμβλυνση των επιπτώσεων στους πολίτες και τις επιχειρήσεις, καθώς επίσης στην εφαρμογή

νέων μέτρων και σχεδίων, αλλά και την ενίσχυση υφιστάμενων για αντιμετώπιση των κλιματικών προκλήσεων.

Το 2024 είναι καθοριστικό έτος στον τομέα των μεταρρυθμίσεων, αφού καλούμαστε να υλοποιήσουμε τρεις εμβληματικές μεταρρυθμίσεις που υιοθετήθηκαν από την προηγούμενη Κυβέρνηση: της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Δημόσιας Υπηρεσίας και της Δικαιοσύνης.

Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων, οι οποίες κατά γενική ομολογία είναι μέρος μιας εξελικτικής διαδικασίας με ανάγκη συνεχών διορθωτικών παρεμβάσεων, δεν θα είναι χωρίς εμπόδια και δυσκολίες. Είμαστε, όμως, προετοιμασμένοι να λάβουμε τολμηρές αποφάσεις για να εφαρμοστούν με επιτυχία.

Περαιτέρω, με σκοπό τη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση σε μικρομεσαίες νεοφυείς επιχειρήσεις και αυτοεργοδοτούμενους, μέχρι τον Απρίλιο του 2024, παρουσιάζουμε οδικό χάρτη για τη σύσταση Εθνικού Οργανισμού Ανάπτυξης Επιχειρήσεων. Ο Οργανισμός, μέσω χρηματοδοτικών και εγγυοδοτικών εργαλείων, θα χρηματοδοτεί γενικές ανάγκες μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς επίσης επενδύσεις για ψηφιακό και ενεργειακό μετασχηματισμό.

Η προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων για τη βιωσιμότητα της οικονομίας μας και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας αποτελεί για τη διακυβέρνησή μας ύψιστη προτεραιότητα. Το 2024 προχωρούμε στον εμπλουτισμό της πετυχημένης Στρατηγικής για Προσέλκυση Επενδύσεων και Ταλέντων με τη θεσμοθέτηση πλέον της Μπλε Κάρτας για προσέλκυση εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού σε τομείς που εντοπίζονται ελλείψεις, όπως επίσης την εφαρμογή της νομοθεσίας για διευκόλυνση των στρατηγικών επενδύσεων.

Εντός του 2024 αναμένεται να ανακοινωθούν νέες συγκεκριμένες σημαντικές επενδύσεις στους τομείς της Ενέργειας, της Τεχνολογίας, του Τουρισμού και της Εκπαίδευσης.

Με στόχο την αύξηση του ποσοστού συνεισφοράς του πρωτογενούς τομέα από το πολύ χαμηλό 1,8% του ΑΕΠ που είναι σήμερα, επικαιροποιούμε την Εθνική Στρατηγική για τον Πρωτογενή Τομέα και ανακοινώνουμε συγκεκριμένες δράσεις, αξιοποιώντας νέες τεχνολογίες στον τομέα των τροφίμων ως καταλύτη καινοτομίας στις εγχώριες πρώτες ύλες, καθώς και δημιουργία σύγχρονων υποδομών και μονάδων στον πρωτογενή τομέα.

Γνωρίζω πολύ καλά ότι η συνεχής αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας, σε συνδυασμό με την πετυχημένη αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης, αυξάνει τις ανάγκες για εργατικό δυναμικό, ειδικότερα σε σημαντικούς τομείς της οικονομίας, όπως τον τουρισμό, τις κατασκευές αλλά και το εμπόριο. Σημαντική μας προτεραιότητα για το 2024, αποτελεί η εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την απασχόληση που θα περιλαμβάνει και την ταχεία και έγκαιρη εξέταση των σχετικών αιτήσεων. Την ίδια στιγμή, θα ήθελα απόψε να σας ενημερώσε ότι βρισκόμαστε σε διαβούλευση με συγκεκριμένες χώρες για εξασφάλιση του απαραίτητου εργατικού δυναμικού μέσω διακρατικών συμφωνιών που αναμένεται να υπογραφούν εντός του 2024.

Η δημιουργία των προϋποθέσεων για ένα καλύτερο αύριο για τον τόπο μας περνά μέσα από την ουσιαστική αναβάθμιση της Παιδείας, η οποία αποτελεί ύψιστή μου προτεραιότητα. Στόχος ο εκσυγχρονισμός του σχολείου, ώστε να καταστεί σύγχρονο και συμπεριληπτικό.

Εντός του 2024 προχωρούμε με την αναθεώρηση 43 Αναλυτικών Προγραμμάτων όλων των μαθημάτων στη Μέση Γενική και Δημοτική Εκπαίδευση, με μείωση της διδακτέας ύλης και έμφαση στην ουσιαστική γνώση, αντιμετωπίζοντας με αυτό τον τρόπο και το φαινόμενο της αναντιστοιχίας μεταξύ ικανοτήτων και αναγκών της αγοράς εργασίας.

Την ίδια στιγμή, ολοκληρώνεται εντός του έτους ο εκσυγχρονισμός του ολοήμερου σχολείου μέσα από τη διασύνδεση του απογευματινού προγράμματος εκπαίδευσης με το πρωινό, την αναβάθμιση των μαθημάτων και, για πρώτη φορά, την πιστοποίηση γνώσεων των παιδιών.

Παραδείγματος χάριν, στα μαθήματα των Αγγλικών ή των Νέων Τεχνολογιών τα παιδιά μας θα έχουν πλέον την επιλογή να παρακαθήσουν σε εξέταση πιστοποίησης της γνώσης τους.

Με νομοθετική ρύθμιση επεκτείνουμε, επίσης, σταδιακά την υποχρεωτική προδημοτική εκπαίδευση από την ηλικία των 4, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο και στη συμφιλίωση της οικογενειακής με την επαγγελματική ζωή.

Εντός του έτους αναβαθμίζουμε την Τεχνική Εκπαίδευση, με ειδική πρόβλεψη για διασύνδεση των προγραμμάτων σπουδών με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Πολλαπλασιάζουμε, δηλαδή, τα προγράμματα που προσφέρουμε σε μαθητές και νέους, εκσυγχρονίζοντάς τα σε περιεχόμενο και εμπλουτίζοντάς τα με νέες τεχνολογίες.

Πρόσθετα, μέσα από την ανάπτυξη μιας ενιαίας ολοκληρωμένης στρατηγικής που θα παρουσιάσουμε το πρώτο εξάμηνο του 2024, αναβαθμίζουμε την ποιότητα της Ανώτερης Εκπαίδευσης, τροποποιώντας τη σχετική νομοθεσία. Πιο συγκεκριμένα, κατηγοριοποιούμε στη βάση κριτηρίων ποιότητας τις Σχολές Ανώτερης Εκπαίδευσης και τα Πανεπιστήμιά μας και αναβαθμίζουμε και εκσυγχρονίζουμε τα προγράμματα σπουδών. Στόχος μας, μεταξύ άλλων, να καταστήσουμε την Κύπρο έναν ελκυστικό και ανταγωνιστικό προορισμό για ποιοτικές σπουδές.

Από τον Σεπτέμβριο του 2024 αρχίζει, ως αποτέλεσμα του δομημένου διαλόγου που βρίσκεται σε εξέλιξη, η υλοποίηση της αναδιοργανωμένης Ειδικής Εκπαίδευσης, δίνοντας έμφαση, δίνοντας ώθηση στην εφαρμογή του μακροπρόθεσμου προγραμματισμού για μετάβαση στο συμπεριληπτικό σχολείο.

Στον τομέα του Πολιτισμού, εντός του έτους, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες και τις απαιτήσεις του καλλιτεχνικού κόσμου, καταθέτουμε το νομοσχέδιο για την εφαρμογή θεσμικού πλαισίου που ρυθμίζει το καθεστώς και την επαγγελματική ιδιότητα του Καλλιτέχνη, δίνοντας επιτέλους λύση σε μια χρόνια στρέβλωση. Ταυτόχρονα, μέσω αναστόχευσης και εκσυγχρονισμού των σχεδίων επιχορηγήσεων, στηρίζουμε όλες τις πτυχές της πολιτιστικής δημιουργίας, καθώς και την ψηφιακή αναβάθμιση των πολιτιστικών χώρων.

Το 2024 έχει κηρυχθεί ως Εθνικό Έτος Νεολαίας. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα Υπουργεία και Υφυπουργεία προωθούν συγκεκριμένες δράσεις για τους νέους μας, με απώτερο στόχο την ενεργότερη συμμετοχή τους στην κοινωνία.

Ενισχύουμε ταυτόχρονα τον θεσμό της συμμετοχικής δημοκρατίας, ανοίγοντας κανάλια αμφίδρομης επικοινωνίας με τους πολίτες, μέσω της λειτουργίας ειδικού ψηφιακού εργαλείου για τη διενέργεια μη δεσμευτικών δημοψηφισμάτων και της ειδικής πλατφόρμας ΕΚΦΡΑΧΥ, για τους Νέους.

Πιστεύω πραγματικά στις δυνατότητες και τις προοπτικές της Νέας Γενιάς του τόπου μας. Οι νέοι πρέπει να έχουν ουσιαστικό ρόλο και λόγο στις εξελίξεις. Ανακοινώνω απόψε ότι εντός του 2024 προχωρούμε, μέσα από διάλογο με τη νομοθετική εξουσία και τους κοινωνικούς εταίρους, στη μείωση του ηλικιακού ορίου στα 17 έτη για δικαίωμα ψήφου, καθώς και στην αυτόματη εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους των νέων ψηφοφόρων.

Όπως κατ' επανάληψη έχω αναφέρει, αναπόσπαστο μέρος της δημιουργίας ενός καλύτερου αύριο, αποτελεί φυσικά και ο τομέας της Υγείας. Βασική επιδίωξη, πέραν της πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης, είναι η διασφάλιση ποιοτικών υπηρεσιών υγείας, για όλους τους πολίτες, όπου και αν διαβιούν και για όλη φυσικά τη διάρκεια της ζωής τους.

Αναμφίβολα, το ΓΕΣΥ αποτελεί τη μεγαλύτερη κοινωνική μεταρρύθμιση. Την ίδια στιγμή οφείλουμε, έτσι ώστε να το διαφυλάξουμε, να αντιμετωπίσουμε τις όποιες στρεβλώσεις. Βασικές μας προτεραιότητες για το 2024 είναι η διαχείριση της αυτονόμησης των δημόσιων νοσηλευτηρίων και η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των εποπτικών μηχανισμών του ΓΕΣΥ. Την ίδια στιγμή, εντός του έτους προωθούμε σημαντικά νομοσχέδια, ανάμεσα στα οποία είναι:

Πρώτο, η λειτουργία πανεπιστημιακών νοσοκομείων ως τριτοβάθμιων κέντρων αναφοράς,

Δεύτερο, η ίδρυση και λειτουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης,

Τρίτο, η ανακουφιστική φροντίδα,

Τέταρτο, ο εκσυγχρονισμός της λειτουργίας Ακτινοδιαγνωστικών Κέντρων και Κλινικών Εργαστηρίων,

Πέμπτο, η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών ασθενοφόρων,

Έκτο, ο Συνήγορος του Ασθενή.

Κυρίες και Κύριοι,

Βρισκόμαστε, ήδη, αντιμέτωποι με τις συνέπειες της κλιματικής κρίσης, η οποία αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της ανθρωπότητας.

Με συνέπεια, και προς τους στόχους και δεσμεύσεις μας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, στηρίζουμε μέσα από Σχέδια την ενεργειακή αναβάθμιση των νοικοκυριών και επιχειρήσεων, επεκτείνουμε και ψηφιοποιούμε τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, προωθούμε την αποθήκευση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εργαζόμαστε για την έναρξη λειτουργίας της Ανταγωνιστικής Αγοράς.

Αυξάνουμε σημαντικά τα κονδύλια που αξιοποιούνται μέσω του Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, από 90 σε 135 εκατομμύρια ευρώ, υλοποιώντας με αυτό τον τρόπο και το Σχέδιο «Φωτοβολταϊκά για Όλους». Την ίδια στιγμή, προωθούμε τη διείσδυση έργων ΑΠΕ μέσω του χερσαίου και θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, διευκολύνοντας τις διαδικασίες αδειοδότησης με τη χρήση ολοκληρωμένης ψηφιακής πλατφόρμας. Επιδοτούμε, επίσης, εντός του 2024 την ενεργειακή αναβάθμιση των μεγάλων επιχειρήσεων και κάνουμε πράξη την κυκλική οικονομία.

Την ίδια στιγμή, ενισχύουμε την ηλεκτροκίνηση με 36 εκατομμύρια ευρώ, με επαναπροκήρυξη σε πολύ λίγες μέρες, βελτιωμένου σχεδίου κινήτρων για αγορά ηλεκτρικών οχημάτων, με αυξημένη χορηγία για ΑΜΕΑ, πολύτεκνους και ιδιοκτήτες ταξί, για απόσυρση παλαιών ρυπογόνων οχημάτων, καθώς και για επιχορήγηση εγκατάστασης 650 σημείων επαναφόρτισης.

Απόψε ανακοινώνω επίσης τον θεσμό της Πράσινης Κοινότητας, με στόχο εντός του 2024 κοινότητες ή/και συμπλέγματα κοινοτήτων, με τη συμβολή της εκτελεστικής εξουσίας, να καταστούν όχι μόνο ενεργειακά ανεξάρτητες, αλλά να εξυπηρετούν και άλλους περιβαλλοντικούς στόχους.

Για την αντιμετώπιση των αυξημένων φυσικών καταστροφών ως αποτέλεσμα της κλιματικής κρίσης, προχωρούμε με τη σύσταση της ενισχυμένης Υπηρεσίας Πολιτικής Προστασίας και την αναβάθμιση της γραμμής έκτακτης ανάγκης 112.

Το κράτος οφείλει να προσαρμοστεί στις ανάγκες της σημερινής εποχής και να κερδίσει την εμπιστοσύνη των πολιτών. Εξάλλου, ο εκσυγχρονισμός και η μετάβαση στη νέα εποχή που όλοι οραματιζόμαστε δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την εμπιστοσύνη της κοινωνίας προς όλους τους θεσμούς.

Είναι η ώρα για τολμηρές θεσμικές μεταρρυθμίσεις. Εντός του 2024, λοιπόν, σε συνεργασία με τη νομοθετική εξουσία και φυσικά τους ανεξάρτητους θεσμούς, καταθέτουμε νομοθετικές προτάσεις για ρύθμιση:

Πρώτο, του ορίου συνταξιοδότησης και εξορθολογισμού των ωφελημάτων για όλους τους κρατικούς αξιωματούχους,

Δεύτερο, τη βελτιστοποίηση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου για το επαγγελματικό ασυμβίβαστο, και

Τρίτο, θεμάτων που άπτονται της λειτουργίας τόσο της Νομικής όσο και της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Την ίδια στιγμή, η ξεκάθαρη μας βούληση για μηδενική ανοχή σε πρακτικές που εκθέτουν την Κύπρο διεθνώς είναι αποδεδειγμένη. Η φήμη και η αξιοπιστία της χώρας μας είναι υπεράνω όλων.

Προχωρούμε, λοιπόν, με τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου εποπτείας των εταιρειών παροχής διοικητικών υπηρεσιών, μέσα και από τη διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς, και καταθέτουμε εντός του 2024 πρόταση για σύσταση Ενιαίας Εποπτικής Αρχής. Ταυτόχρονα, ενισχύουμε τις αρμόδιες Υπηρεσίες που ασχολούνται με το Οικονομικό Έγκλημα και επισπεύδουμε, με τη συνδρομή ξένων εμπειρογνομόνων, την ταχεία και πλήρη διερεύνηση υποθέσεων που βρίσκονται ενώπιον των αρμοδίων Αρχών. Παράλληλα, υλοποιούμε μια ολοκληρωμένη εκστρατεία, σε διεθνές επίπεδο, για αποκατάσταση της φήμης της χώρας μας.

Η ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών αποτελεί επίσης βασική υποχρέωση του κράτους. Ανάμεσα σε άλλα, ουσιαστικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση αποτελεί η αναδιοργάνωση της Αστυνομίας και το νέο πλάνο αστυνόμευσης. Το 2024 η πρώτη γραμμή ενισχύεται, με την αποφόρτιση 350 μελών της Αστυνομίας από γραφειακά καθήκοντα και επικέντρωσή τους σε αμιγώς επιχειρησιακά.

Η παρουσία της Κυπριακής Δημοκρατίας σε διεθνές επίπεδο δεν πρέπει και δεν είναι μονοθεματική. Με πολυεπίπεδη εξωτερική πολιτική, διεκδικούμε ενισχυμένο ρόλο στα τεκταινόμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναδεικνύουμε τη χώρα μας ως πυλώνα ασφάλειας και σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Εντός του 2024 αξιοποιούμε σημαντικές συγκυρίες για περαιτέρω ανάδειξη του εξωστρεφούς ρόλου που διαδραματίζουμε τόσο σε περιφερειακό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αυτόν δηλαδή του αξιόπιστου και δημιουργικού εταίρου. Το 2024, ανάμεσα σε άλλα, η χώρα μας αναλαμβάνει την Προεδρία των εννιά Μεσογειακών Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, φιλοξενεί τη 2η Διακυβερνητική Σύνοδο Ελλάδας - Κύπρου και εντατικοποιούμε τις προσπάθειες μας για την ανάληψη της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το πρώτο εξάμηνο του 2026.

Ταυτόχρονα, και λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη κατοχή, αλλά και τις περιφερειακές εξελίξεις, εργαζόμαστε για την ενδυνάμωση της αποτρεπτικής ισχύος της πατρίδας μας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, το έμπυχο υλικό της Εθνικής Φρουράς και η διασφάλιση ενός σύγχρονου ημιεπαγγελματικού στρατού αποτελεί προτεραιότητα. Εντός του έτους προχωρούμε με την αναθεώρηση των όρων εργοδότησης, ανέλιξης και μισθολογικής αναβάθμισης του θεσμού των Συμβασιούχων Οπλιτών.

Στις προτεραιότητές μας για το 2024 ιεραρχούμε επίσης ψηλά την προώθηση της ένταξής μας στο Πρόγραμμα Απαλλαγής Θεωρήσεων Εισόδου για τις Ηνωμένες Πολιτείες, την εντατικοποίηση των προσπαθειών μας για ένταξη στο Σένγκεν, την περαιτέρω ουσιαστική ανάπτυξη των διμερών μας σχέσεων με γειτονικά κράτη και φυσικά τη διεύρυνση των περιφερειακών μας συνεργασιών. Εντός του έτους προχωρούμε και με τη λειτουργία Διπλωματικών Αποστολών σε Αρμενία και Καζακστάν που θα υπηρετήσουν πολιτικά, οικονομικά και εμπορικά συμφέροντα της Δημοκρατίας.

Κορωνίδα όλων των προτεραιοτήτων μας και πρώτιστό μου μέλημα είναι ο τερματισμός της κατοχής και η επανένωση της πατρίδας μας. Η παρούσα κατάσταση πραγμάτων δεν μπορεί να είναι το μέλλον της Κύπρου. Μια Κύπρος επανενωμένη, ευημερούσα μέσω μιας βιώσιμης, συνολικής διευθέτησης, πάντα στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών και των αρχών και αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μας επιτρέψει να αξιοποιήσουμε το σύνολο των δυνατοτήτων της χώρας μας.

Ο διορισμός της Προσωπικής Απεσταλμένης του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, η οποία ήδη βρίσκεται στη χώρα μας, ως αποτέλεσμα των δικών μας έντονων και ειλικρινών προσπαθειών, ανοίγει ένα παράθυρο ευκαιρίας μετά από αρκετά χρόνια, σε συνάρτηση και με την ενεργότερη εμπλοκή της ΕΕ. Προσβλέπω στην αυριανή πρώτη μας συνάντηση, έτσι ώστε να εργαστούμε από κοινού προς την κατεύθυνση επίλυσης του Κυπριακού.

Παρά τις δυσκολίες, τα προβλήματα και τις προκλήσεις, τις οποίες ουδόλως υποβαθμίζω, θα πράξω ό,τι είναι δυνατόν, με μοναδικό στόχο την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων, από εκεί που έμειναν στο Κραν Μοντανά, για επίλυση του Κυπριακού, στη βάση της Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας, με πολιτική ισότητα, όπως περιγράφεται στα σχετικά ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.

Απόψε παρουσίασα πέραν των 80 πολιτικών και δράσεων που προγραμματίζουμε να υλοποιήσουμε εντός του 2024, μετά από διάλογο με τη νομοθετική εξουσία και τους ανεξάρτητους θεσμούς, στη συνεργασία των οποίων προσβλέπω. Έχω την έντονη πεποίθηση ότι αποτελεί θεμελιώδες συστατικό μιας διακυβέρνησης η έγκαιρη κοινοποίηση των πολιτικών της προτεραιοτήτων. Όλα όσα έχω ανακοινώσει δεν είναι εξαντλητικά και φυσικά δεν καλύπτουν όλους τους τομείς πολιτικής, που αναφέρονται με λεπτομέρεια στα Σχέδια Δράσης των Υπουργείων για το 2024, τα οποία για πρώτη φορά έχουν δημοσιευτεί.

Θέλω για ακόμη μια φορά να σας ευχαριστήσω θερμά για την αποψινή σας παρουσία.

Πιστεύω στη δύναμη των πολλών, στην Κύπρο της ανάπτυξης και της ευημερίας. Δεν έχω καμία απολύτως αμφιβολία ότι μπορούμε να το πετύχουμε με συλλογική δουλειά. Εξάλλου, αυτή η μεγάλη προσπάθεια μάς χρειάζεται όλους και όλες, γνώστες και κοινωνούς ενός κοινού οράματος που δεν μπορεί να είναι άλλο από το να πάρουμε τη χώρα μας ακόμα πιο μπροστά, προς όφελος του συνόλου του κυπριακού λαού, στον οποίο λογοδοτούμε καθημερινά.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(ΡΜ/ΕΠ/ΝΖ)